

[Domov](#) > ... > [Družinske Zadeve In Dedovanje](#) > [Razveza In Ločitev](#) > [Germany](#)

Razveza in ločitev

 Nemčija

Vsebino zagotavlja

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Kakšni so pogoji za razvezo zakonske zveze?

V skladu s prvim stavkom člena 1564 civilnega zakonika (*Bürgerliches Gesetzbuch*) je zakonsko zvezo mogoče razvezati le s sodno odločbo na predlog enega ali obeh zakoncev.

Zakonska zveza se lahko razveže, če je razpadla (prvi stavek člena 1565(1) civilnega zakonika). Šteje se, da je zakonska zveza razpadla, če zakonca ne živita več v življenjski skupnosti in ni pričakovati, da bosta še kdaj obnovila zakonsko življenjsko skupnost (drugi stavek člena 1565(1) civilnega zakonika). Gre za vprašanje trenutnega stanja zakonske zveze in predvidevanj glede njenega stanja v prihodnje. Če še ni preteklo eno leto, odkar zakonca ne živita več skupaj, je mogoče zakonsko zvezo razvezati le, če bi bilo nadaljevanje zakonske zveze za predlagatelja razveze nerazumno iz osebnih razlogov na strani drugega zakonca (člen 1565(2) civilnega zakonika). Zakonodajalec je opredelil naslednje neizpodbojne domneve glede razpada zakonske zveze:

- zakonca že eno leto živita ločeno in vlagata predlog za razvezo zakonske zveze ali pa nasprotna stranka soglaša z razvezo (člen 1566(1) civilnega zakonika),
- zakonca že tri leta živita ločeno (člen 1566(2) civilnega zakonika).

Ločeno živita, če nimata skupnega gospodinjstva in eden od njiju očitno ne namerava vzpostaviti takega gospodinjstva, saj zavrača življenjsko skupnost zakoncev (prvi stavek člena 1567(1) civilnega zakonika).

2 Kakšni so razlogi za razvezo zakonske zveze?

V nemškem pravu se kot edini razvezni razlog priznava razpad zakonske zveze. Razveza zakonske zveze na podlagi krivde enega od zakoncev ne obstaja.

3 Katere so pravne posledice razveze, kar zadeva:

3.1 osebne odnose med zakoncema (na primer priimek);

Razvezani zakonec obdrži priimek iz zakonske zveze (prvi stavek člena 1355(5) civilnega zakonika). S predložitvijo izjave v register rojstev, smrti in sklenjenih zakonskih zvez lahko zakonca ponovno prevzameta rojstni priimek ali priimek, ki sta ga imela do opredelitve priimka iz zakonske zveze, ali pa pred oziroma za priimek iz časa zakonske zveze dodata rojstni priimek oziroma priimek, ki sta ga imela do opredelitve priimka iz zakonske zveze (drugi stavek člena 1355(5) civilnega zakonika).

3.2 razdelitev premoženja zakoncev;

3.2.1 Razdelitev stanovanja in gospodinjskih predmetov

Načeloma na podlagi člena 1568a civilnega zakonika glede skupnega stanovanja po razvezi velja naslednje: zakonec, ki je bolj odvisen od uporabe stanovanja, lahko od drugega zakonca zahteva, da mu prepusti stanovanje. V zvezi s tem je treba upoštevati okoliščine obeh zakoncev in koristi otrok, ki živijo v gospodinjstvu,

prepustitev stanovanja pa se lahko opravi tudi v skladu z načelom pravičnosti iz drugih razlogov.

Če imata zakonca stanovanje v najemu, zakonec, kateremu je stanovanje prepuščeno, prevzame najemno razmerje, ki ga je sklenil zakonec, ki je dolžan prepustiti stanovanje, ali pa sam nadaljuje najemno razmerje, ki sta ga sklenila oba zakonca (člen 1568a(3) civilnega zakonika).

V primeru lastništva stanovanja velja naslednje:

- če je lastnik nekdanjega stanovanja le eden od zakoncev, posamezno ali skupaj s tretjo osebo, lahko drugi zakonec zahteva prepustitev stanovanja le v izjemnih primerih, zlasti če je to potrebno, da se izogne nepravičnim bremenom (glej člen 1568a(2) civilnega zakonika),
- če je stanovanje v skupni lasti obeh zakoncev, veljajo načela, navedena na začetku člena 1568a civilnega zakonika.

V obeh primerih imata tako zakonec, ki je upravičen do prepustitve stanovanja, kot oseba, ki je upravičena do najema, pravico zahtevati sklenitev najemnega razmerja pod pogoji, ki so običajni za zadevni kraj.

Glede gospodinjskih predmetov je treba razlikovati med tistimi, ki so v skupni lasti zakoncev, in tistimi, ki pripadajo le enemu od njiju. V skladu s členom 1568b civilnega zakonika lahko zakonec, ki je bolj odvisen od uporabe gospodinjskih predmetov v skupni lasti, od drugega zakonca zahteva, da mu te predmete prepusti in izroči. Tako kot pri skupnem stanovanju (člen 1568a civilnega zakonika) je treba upoštevati koristi otrok, ki živijo v gospodinjstvu, in okoliščine zakoncev, pri čemer se lahko pri prepustitvi in izročitvi upošteva tudi načelo pravičnosti iz drugih razlogov.

Pravne posledice so naslednje:

- v primeru gospodinjskih predmetov v skupni lasti lahko zakonec, ki prenese lastninsko pravico na gospodinjskem predmetu v skladu s členom 1568b(1) civilnega zakonika, zahteva ustrezno nadomestilo za ta prenos (člen 1568b(3) civilnega zakonika),
- gospodinjskih predmetov, ki pripadajo le enemu zakoncu, drugi zakonec ne more zahtevati.

3.2.2 Izenačenje pridobljenega premoženja

Po nemškem pravu zakonca živita v mešanem premoženjskem režimu, razen če se s pogodbo o ureditvi premoženjskopravnih razmerij dogovorita drugače (člen 1363(1) civilnega zakonika). Premoženje posameznega zakonca ne postane njuno skupno premoženje. Vendar se v skladu z drugim stavkom člena 1363(2) civilnega zakonika pridobljeno premoženje, ki ga zakonca ustvarita v zakonski zvezi, izenači, če mešani premoženjski režim preneha.

V primeru razveze se pridobljeno premoženje izenači v skladu s členi 1373 do 1390 civilnega zakonika.

„Pridobljeno premoženje“ pomeni znesek, za katerega končno premoženje zakonca presega njegovo začetno premoženje (člen 1373 civilnega zakonika).

„Začetno premoženje“ pomeni premoženje, ki pripada zakoncu ob začetku premoženjskega režima po odbitku obveznosti (člen 1374(1) civilnega zakonika). V skladu s členom 1374(2) civilnega zakonika to vključuje (po odbitku obveznosti) premoženje, ki ga zakonec po začetku premoženjskega režima in med trajanjem zakonske zveze pridobi zaradi smrti druge osebe ali v zvezi s prihodnjo dedno pravico, z darilom ali v obliki predčasnega dednega deleža, če se glede na okoliščine ne šteje za dohodek (v nadaljnjem besedilu: privilegirano začetno premoženje).

„Končno premoženje“ pomeni premoženje, ki pripada zakoncu ob koncu premoženjskega režima po odbitku obveznosti (člen 1375(1) civilnega zakonika). „Neupravičena zmanjšanja premoženja“ se pri izračunu končnega premoženja ne upoštevajo. To pomeni, da se končno premoženje poveča za znesek, za katerega je bilo premoženje zmanjšano zaradi takega neupravičenega zmanjšanja premoženja (člen 1375(2) civilnega zakonika). Upoštevni referenčni datum za izračun končnega premoženja je datum, ko se začne postopek za razvezo zakonske zveze na sodišču (člen 1384 civilnega zakonika).

V skladu s členom 1378(1) civilnega zakonika, če pridobljeno premoženje enega zakonca presega pridobljeno premoženje drugega, ima drugi zakonec pravico do izplačila polovice presežka kot zahtevka za izenačenje, pri

čemer je namen, da se izplača denarni znesek.

V izjemnih primerih lahko sodišče za družinske zadeve na zahtevo upnika odredi, da se posamezno premoženje prenese na zakonca, ki je upravičen do izenačenja (člen 1383 civilnega zakonika). Vendar je to mogoče le, če:

- je to potrebno, da se prepreči huda nepravilnost za zakonca, ki je upravičen do izenačenja, in
- je to mogoče razumno pričakovati od zakonca, ki je dolžan plačati zahtevek za izenačenje.

Vrednost tako prenesenega premoženja se pobota z zahtevkom za izenačenje.

Določbe členov 1373 do 1390 civilnega zakonika o izenačenju pridobljenega premoženja se ne uporabljajo, če sta se zakonca v notarski obliki odločila za enega od naslednjih premoženjskih režimov (člen 1410 civilnega zakonika):

- režim ločenega premoženja (člen 1414 civilnega zakonika),
- režim univerzalnega premoženja (členi 1415 do 1518 civilnega zakonika),
- izbirni mešani premoženjski režim (člen 1519 civilnega zakonika).

3.2.3 Pokojninske pravice zakoncev

Pokojninske pravice, ki jih zakonca pridobita med trajanjem zakonske zveze (na primer upravičenost do prejemkov iz zakonskega pokojninskega sistema, pokojninskega sistema javnih uslužbencev, poklicnega pokojninskega sistema ali zasebnih pokojninskih in invalidskih pokojninskih sistemov), se ob razvezi zakonske zveze v vsakem primeru razpolovijo z izenačenjem pokojninskih pravic. S tem se zagotovi, da si oba zakonca enako razdelita pravice, ki sta jih pridobila med trajanjem zakonske zveze, ter da vsak zakonec pridobi neodvisne pokojninske pravice.

3.3 mladoletne otroke zakoncev;

3.3.1 Starševska odgovornost

Če imata starša skupno starševsko odgovornost, se ta po razvezi zakonske zveze ohrani. Sodišče bo vprašanje starševske odgovornosti obravnavalo in o njem odločalo samo, če je otrok ogrožen in če eden od staršev od sodišča za družinske zadeve zahteva prenos starševske odgovornosti, v celoti ali delno, izključno nase. Takemu zahtevku je treba ugoditi, če se drugi starš s tem strinja in če otrok, ki ima vsaj 14 let, temu ne nasprotuje, ali če je prenehanje skupne starševske odgovornosti in njen prenos na vlagatelja zahtevka verjetno v korist otroka (člen 1671(1) civilnega zakonika).

Otrok ima pravico do stikov; oba starša imata pravico in dolžnost vzdrževati stike z otrokom (člen 1684(1) civilnega zakonika). V nemškem pravu se na splošno predpostavlja, da je v otrokovo korist, da ima stike z obema staršema. To velja ne glede na dodelitev starševske odgovornosti. Po prenehanju življenjske skupnosti ali razvezi zakonske zveze sodišče o stikih običajno odloča le, če ena od strank v postopku vloži zahtevek v ta namen. Vendar pa lahko sodišče o stikih odloči tudi po uradni dolžnosti, če je to potrebno iz razlogov, ki se nanašajo na dobrobit otroka.

3.3.2 Pravica do preživljanja

Starši morajo preživljati svoje otroke (člen 1601 civilnega zakonika). Otroci imajo pravico do preživljanja, če se niso sposobni preživljati sami (člen 1602 civilnega zakonika). Dolžnost preživljanja, ki jo imajo starši, je odvisna od njihove sposobnosti plačevanja za preživljanje (člen 1603 civilnega zakonika). Vendar se dolžnost preživljanja, ki jo imajo starši v zvezi z otroki, ki živijo v gospodinjstvu in so mladoletni ali mlajši od 21 let, razume široko, tj. pri sposobnosti plačevanja za preživljanje se upošteva dosegljivi prihodek in ne le razpoložljivi prihodek (člen 1603(2) civilnega zakonika). V osnovi velja, da morajo starši svoje otroke preživljati sorazmerno s svojo zmožnostjo zaslužka in finančnimi okoliščinami. Vendar tisti od staršev, ki izvaja skrb in vzgojo otroka, praviloma s tem izpolnjuje svojo obveznost preživljanja (člen 1606(3) civilnega zakonika). Po razvezi staršev torej praviloma velja, da mora denarno preživnino plačevati le tisti od staršev, v katerega gospodinjstvu otrok ne živi (prvi stavek člena 1612a(1) civilnega zakonika).

Preživljanje otroka zajema vse življenjske potrebe otroka, vključno s stroški primerne izobrazbe (člen 1610 civilnega zakonika).

3.4 obveznost plačevanja preživnine drugemu zakoncu?

Zakonca morata po razvezi zakonske zveze skrbeti sama zase (člen 1569 civilnega zakonika). Zato si morata zagotoviti ustrezno plačano zaposlitev (člen 1574(1) civilnega zakonika). Morata se izobraževati ali udeležiti nadaljnjih usposabljanj oziroma preusposabljanj, če je to potrebno za pridobitev ustrezne plačane zaposlitve in če je verjetno, da bosta izobraževanje uspešno zaključila (člen 1574(3) civilnega zakonika).

Razvezani zakonci pa so upravičeni do preživnine v naslednjih okoliščinah:

- dokler in če ni mogoče pričakovati, da si bodo zagotovili plačano zaposlitev, ker skrbijo za otroka, za katerega imajo skupno starševsko odgovornost (člen 1570 civilnega zakonika), ali zaradi telesne ali duševne bolezni, šibkosti ali druge nezmožnosti (člen 1572 civilnega zakonika),
- dokler in če ni več mogoče pričakovati, da si bodo zagotovili plačano zaposlitev, zaradi svoje starosti v določenem trenutku, zlasti ob razvezi ali ob koncu varstva ali vzgoje otroka zakoncev (člen 1571 civilnega zakonika),
- dokler in če se razvezani zakonec izobražuje, nadalje usposablja ali preusposablja, da bi odpravil vrzeli v izobrazbi ali slabši položaj zaradi zakonske zveze, izobraževanje, nadaljnje usposabljanje ali preusposabljanje je treba začeti takoj, ko je mogoče, da si tak zakonec zagotovi ustrezno plačano zaposlitev, ki mu bo omogočala dolgoročno preživljanje, pri čemer mora biti mogoče pričakovati, da bo izobraževanje uspešno končal (člen 1575 civilnega zakonika),
- dokler in če po razvezi zakonske zveze ne more najti ustrezne plačane zaposlitve (člen 1573(1) civilnega zakonika),
- dokler in če iz drugih tehtnih razlogov ni mogoče pričakovati, da si bodo zagotovili plačano zaposlitev, in bi bila zavrnitev preživnine ob upoštevanju interesov obeh zakoncev zelo nerazumna (člen 1576 civilnega zakonika),
- če prihodki iz ustrezne plačane zaposlitve ne zadostujejo za kritje vseh stroškov preživljanja (člen 1573(2) civilnega zakonika).

Višina preživnine je odvisna od življenjskih razmer v zakonski zvezi in zajema tudi stroške ustreznega zavarovanja za primer bolezni in potrebe po oskrbi ter v nekaterih okoliščinah tudi za primer starosti in zmanjšane zmožnosti za pridobitev zaslužka (člen 1578 civilnega zakonika). Če zakonec, ki je dolžan plačevati preživnino, glede na svoj zaslužek in finančne okoliščine ter ob upoštevanju njegovih drugih obveznosti ne zmore plačevati preživnine zakoncu, ki je upravičen do nje, ne da bi bilo s tem ogroženo njegovo ustrezno preživljanje, mora plačevati preživnino le v razumni višini, ob upoštevanju potreb ter zmožnosti zaslužka in finančnih okoliščin razvezanih zakoncev (prvi stavek člena 1581 civilnega zakonika). V vsakem primeru mora biti ohranjeno upoštevanje potreb zakonca, ki je dolžan plačevati preživnino, pri čemer se te potrebe določajo na podlagi življenjskih razmer v zakonski zvezi.

Preživnina se lahko zmanjša in/ali časovno omeji, če bi bilo nadaljnje plačevanje preživnine brez omejitev nepravilno (člen 1578b civilnega zakonika). Možnost zmanjšanja/časovne omejitve na podlagi člena 1578b civilnega zakonika se nanaša zlasti tudi na člene 1570 do 1573 civilnega zakonika, pri čemer se v skladu s členom 1570 civilnega zakonika upoštevanje pravičnosti zaradi podaljšanja preživljanja zaradi skrbi za otroka po njegovem tretjem rojstnem dnevu iz razlogov v zvezi z otrokom ali staršem šteje za posebno časovno omejeno ureditev.

Pri presoji na podlagi člena 1578b civilnega zakonika je treba upoštevati interese otroka zakoncev, ki je zaupan zakoncu, upravičenemu do preživnine zaradi varstva in vzgoje otroka. Poleg tega je treba upoštevati, koliko je slabši položaj zaradi zakonske zveze vplival na možnost zakonca, da poskrbi za svoje preživljanje. Zakonec je v slabšem položaju, če so prihodki, ki jih prejema zakonec, upravičen do preživljanja, nižji od prihodkov, ki bi jih prejemal, če zakonske zveze ne bi sklenil. V skladu s tretjim stavkom člena 1578b(1) civilnega zakonika je lahko tak slabši položaj zlasti posledica skrbi za otroke ter organizacije vodenja gospodinjstva in plačane zaposlitve. Pri presoji slabšega položaja zaradi zakonske zveze je treba celovito upoštevati vse okoliščine posamezne zadeve, vključno s trajanjem zakonske zveze.

4 Kaj pravni izraz „prenehanje življenjske skupnosti“ dejansko pomeni?

Zakonca lahko živita ločeno, če tako želita, in to brez kakršnih koli posebnih formalnosti. V členih 1361 do 1361b civilnega zakonika so določbe o trajanju obdobja, ko zakonca živita ločeno (glej vprašanje št. 6).

5 Kakšni so pogoji za prenehanje življenjske skupnosti?

Zakonca morata živeti ločeno. Ločeno živita, če nimata skupnega gospodinjstva in eden od njiju očitno ne namerava vzpostaviti takega gospodinjstva, saj zavrača življenjsko skupnost zakoncev. Zakonska zveza preneha obstajati tudi, če zakonca živita ločeno v skupnem prebivališču zakoncev (člen 1567(1) civilnega zakonika).

6 Katere so pravne posledice prenehanja življenjske skupnosti?

Če zakonca živita ločeno ali če namerava živeti ločeno eden od njiju, lahko eden od drugega zahteva, naj mu prepusti skupno prebivališče ali njegov del v izključno uporabo, če je to nujno, da se preprečijo nerazumne težave (člen 1361b civilnega zakonika). Če zakonec, ki je naslovnik te zahteve, protipravno in namenoma povzroči drugemu zakoncu telesno poškodbo, škodo za zdravje ali omejitev svobode oziroma če protipravno grozi s tako poškodbo ali omejitvijo ali če grozi drugemu zakoncu s smrtjo, se skupno prebivališče praviloma dodeli v izključno uporabo drugemu zakoncu.

Kadar zakonca živita ločeno, se lahko uredi tudi razdelitev gospodinjskih predmetov (člen 1361a civilnega zakonika). Vsak zakonec lahko od drugega zakonca zahteva, naj mu izroči gospodinjske predmete, ki mu pripadajo. Vendar mora drugemu zakoncu omogočiti njihovo uporabo, če jih ta potrebuje za vzdrževanje svojega novega ločenega gospodinjstva in je taka prepustitev glede na okoliščine pravična (npr. prepustitev pralnega stroja zakoncu, pri katerem živijo otroci). Gospodinjski predmeti, ki so v skupni lasti zakoncev, se razdelijo med njiju v skladu z načelom pravičnosti. Če se zakonca ne dogovorita drugače, ta razdelitev ne vpliva na lastništvo gospodinjskih predmetov.

Medtem ko zakonca živita ločeno, lahko poleg tega eden od njiju od drugega v skladu s členom 1361 civilnega zakonika zahteva ustrezno preživnino glede na življenjski standard, prihodke in premoženjsko stanje zakoncev. Preživljanje med ločenim življenjem je posledica solidarnosti med zakoncema, njen namen pa je zagotoviti, da zakonca zaradi ločenega življenja ne trpita pomanjkanja. Poleg tega to zakoncema tudi omogoča, da obnovita zakonsko življenje, ne glede na ekonomske omejitve. Zakonca sta torej še vedno sorazmerno veliko odgovorna drug za drugega, zato glede ekonomske neodvisnosti in obveznosti samostojnega preživljanja veljajo le omejene zahteve. Zakonec, ki živi ločeno, je upravičen do preživljanja, če njegovi prihodki in premoženje ne zadostujejo za izpolnitev njegovih potreb.

7 Kaj izraz „razveljavitev zakonske zveze“ dejansko pomeni?

V nemškem pravu zakonske zveze pojem „razglasitev ničnosti“ kot tak ne obstaja.

Vendar pa v skladu z drugim stavkom člena 1303 civilnega zakonika zakonske zveze ni mogoče veljavno skleniti z osebo, ki še ni dopolnila 16 let. V takih primerih lahko sodišče za družinske zadeve ugotovi neveljavnost zakonske zveze.

Zakonska zveza se lahko razveljavi tudi s sodno odločbo na zahtevo ene od strank (člen 1313 in naslednji členi civilnega zakonika).

V praksi so postopki za razveljavitev zakonske zveze ali ugotovitev njene neveljavnosti redki.

8 Kakšni so pogoji za razveljavitev zakonske zveze?

Razlogi za razveljavitev zakonske zveze so kršitev zakona ali neveljavno soglasje za sklenitev zakonske zveze. Izčrpen seznam je naveden v členu 1314 civilnega zakonika.

9 Katere so pravne posledice razveljavitve zakonske zveze?

Zakonska zveza preneha, ko zadevna odločba postane pravnomočna in zavezujoča (drugi stavek člena 1313 civilnega zakonika). Posledice razveljavitve zakonske zveze so le deloma enake posledicam razveze (v primerih, navedenih v členu 1318 civilnega zakonika).

10 Ali obstajajo alternativni zunajsodni načini reševanja sporov v zvezi z razvezo zakonske zveze, pri katerih ni treba začeti postopka pri sodišču?

Starši imajo v primeru razveze zakonske zveze pravico do svetovanja v okviru služb za otroke in mladino pri uradu za mladino (*Jugendamt*). Svetovanje naj bi staršem, ki živijo ločeno ali so razvezani, pomagalo ustvariti take pogoje za izvajanje varstva in vzgoje otrok, da bi bilo to usmerjeno v otrokovo ali mladostnikovo korist. Starši so ob ustreznem sodelovanju zadevnega otroka ali mladostnika deležni podpore pri oblikovanju sporazumnega načrta za varstvo in vzgojo. Vse svetovalnice so navedene v podatkovni zbirki, ki je na voljo na spletnem naslovu <https://www.dajeb.de/>. Poleg tega je za reševanje sporov in sporazumne rešitve na voljo tudi mediacija. Več informacij o družinski mediaciji je na voljo na spletnem naslovu <https://www.bafm-mediation.de/>.

11 Kje je treba vložiti zahtevek (tožbo) za razvezo/prenehanje življenjske skupnosti/razveljavitev zakonske zveze? Katere formalnosti je treba upoštevati in katere dokumente moram priložiti zahtevku?

V nemškem pravu obstajajo samo razveza zakonske zveze, razveljavitev zakonske zveze ali ugotovitev obstoja oziroma neobstoja zakonske zveze med udeležencema (člen 121 zakona o postopkih v družinskih zadevah in nepravdnih postopkih (*Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit*)).

Zahtevki v zadevah v zvezi z zakonsko zvezo se na splošno vložijo pri oddelkih za družinsko pravo lokalnih sodišč (sodišča za družinske zadeve) (člen 23b zakona o pravosodnem sistemu (*Gerichtsverfassungsgesetz*), člen 111(1) in člen 121 zakona o postopkih v družinskih zadevah in nepravdnih postopkih). Krajevna pristojnost je določena v skladu s členom 122 tega zakona. Zakonca morata biti v postopku zastopana po odvetniku (člen 114 zakona o postopkih v družinskih zadevah in nepravdnih postopkih).

12 Ali lahko dobim pravno pomoč za kritje stroškov postopka?

Oseba, ki zaradi osebnih in finančnih okoliščin ne more plačati stroškov postopka ali jih lahko plača le delno ali v obrokih, lahko zaprosi za brezplačno pravno pomoč v postopkih pred sodišči za družinske zadeve. Odobritev take pomoči je odvisna od tega, ali ima načrtovana tožba oziroma obramba dovolj možnosti za uspeh in ni videti zlonamerna. S tem je dostop do sodnega varstva zagotovljen tudi osebam, ki so v slabšem finančnem položaju. Z brezplačno pravno pomočjo se v celoti ali delno, odvisno od razpoložljivega dohodka ali premoženja stranke, krije njen prispevek k sodnim stroškom. Stroški pravnega zastopanja se krijejo, če odvetnika imenuje sodišče. Več informacij je na voljo v brošuri o brezplačni pravni pomoči in svetovanju z naslovom *Beratungshilfe und Prozesskostenhilfe*, ki je na voljo na spletni strani zveznega ministrstva za pravosodje na naslovu <https://www.bmj.de/>.

13 Ali je mogoče vložiti pritožbo zoper odločbo v zvezi z razvezo/prenehanjem življenjske skupnosti/razveljavitvijo zakonske zveze?

Pritožbo je mogoče vložiti zoper odločbo, s katero se razglasi razveza ali razveljavitev zakonske zveze na podlagi člena 58 in naslednjih členov zakona o postopkih v družinskih zadevah in nepravdnih postopkih. O pritožbi odloča višje deželno sodišče (*Oberlandesgericht*). Zastopanje po odvetniku je obvezno.

14 Kaj je treba storiti, da bo odločba o razvezi/prenehanju življenjske skupnosti/razveljavitvi zakonske zveze, ki jo je izdalo sodišče v drugi državi članici, priznana v tej državi članici?

Za odločbe v sodnih postopkih, začelih pred 1. avgustom 2022, velja naslednje:

Taka odločba (razen če je izdana na Danskem) se v Nemčiji samodejno prizna na podlagi Uredbe Sveta (ES) št. 2201/2003 z dne 27. novembra 2003 (uredba Bruselj IIa), tj. brez posebnega postopka za priznanje. V uredbi Bruselj IIa se na splošno zahteva, da se je postopek za razvezo, prenehanje življenjske skupnosti ali razveljavitev

zakonske zveze začel po 1. marcu 2001 (za izjeme od te zahteve glej člen 64 uredbe Bruselj IIa). Za starejše zadeve se uporablja predhodna uredba, tj. uredba Bruselj II.

Odločbe, izdane na Danskem, praviloma še vedno zahtevajo ločen postopek priznanja v skladu s členom 107 zakona o postopkih v družinskih zadevah in nepravdnih postopkih.

Za odločbe v sodnih postopkih, začelih 1. avgusta 2022 ali pozneje, velja naslednje:

taka odločba (razen če je izdana na Danskem) se v Nemčiji samodejno prizna na podlagi Uredbe Sveta (EU) 2019/1111 z dne 25. junija 2019 (uredba Bruselj IIb), tj. brez posebnega postopka za priznanje.

Opozoriti je treba, da se v skladu z uredbo Bruselj IIb samodejno priznajo tudi javne listine, uradno sestavljene ali registrirane, in dogovori, registrirani 1. avgusta 2022 ali pozneje, o zadevah v zvezi z razvezo in prenehanjem življenjske skupnosti, ki imajo pravno zavezujoč učinek v izvorni državi članici.

15 Pri katerem sodišču je treba vložiti zahtevek za izpodbijanje priznanja odločbe o razvezi/prenehanju življenjske skupnosti/razveljavitvi zakonske zveze, ki jo je izdalo sodišče v drugi državi članici? Kateri postopek se uporablja v teh primerih?

Za odločbe v sodnih postopkih, začelih pred 1. avgustom 2022, velja naslednje:

če se uporablja Uredba Sveta (ES) št. 2201/2003 z dne 27. novembra 2003, je za obravnavo zahtevka za izpodbijanje priznanja take odločbe običajno krajevno pristojno lokalno sodišče (sodišče za družinske zadeve), ki spada pod višje deželno sodišče, na območju pristojnosti katerega:

- ima nasprotna stranka običajno prebivališče ali
- če take pristojnosti ni, če obstaja očiten interes za ugotovitev oziroma potreba po vzgoji in varstvu,
- sicer pa sodišče za družinske zadeve v Pankowu.

Izjema velja v Spodnji Saški, kjer je pristojnost za vsa tri okrožja višjih deželnih sodišč na podlagi navedenih meril skoncentrirana centralno pri lokalnem sodišču v Celleju.

Uporabljajo se postopkovne zahteve določb zakona o postopku v mednarodnem družinskem pravu v različici, ki se je uporabljala 31. julija 2022, v povezavi z določbami zakona o postopkih v družinskih zadevah in nepravdnih postopkih ter zakonika o civilnem postopku.

Opozoriti je treba, da se enak postopek na splošno uporablja tudi za zahtevke za nepriznanje javne listine, ki je bila uradno sestavljena ali registrirana, ali za nepriznanje registriranega dogovora o zadevah v zvezi z razvezo in prenehanjem življenjske skupnosti.

Za odločbe v sodnih postopkih, začelih 1. avgusta 2022 ali pozneje, velja naslednje:

Če se uporablja Uredba Sveta (EU) 2019/1111 z dne 25. junija 2019, je za obravnavo takega zahtevka za izpodbijanje priznanja take odločbe običajno krajevno pristojno lokalno sodišče (sodišče za družinske zadeve), ki spada pod višje deželno sodišče, na območju pristojnosti katerega:

- ima nasprotna stranka v času začetka postopka običajno prebivališče ali
- če take pristojnosti ni, če obstaja očiten interes za ugotovitev oziroma potreba po vzgoji in varstvu,
- sicer pa sodišče za družinske zadeve v Pankowu.

Izjema velja v Spodnji Saški, kjer je pristojnost za vsa tri okrožja višjih deželnih sodišč na podlagi navedenih meril skoncentrirana centralno pri lokalnem sodišču v Celleju.

Uporabljajo se postopkovne zahteve določb zakona o postopku v mednarodnem družinskem pravu v povezavi z določbami zakona o postopkih v družinskih zadevah in nepravdnih postopkih.

16 Katero pravo se uporablja v postopkih razveze zakonske zveze med zakoncema, ki ne prebivata v tej državi članici ali imata različno državljanstvo?

V Nemčiji in zdaj že 16 drugih državah članicah Evropske unije pravo, ki se uporablja za razvezo zakonske zveze v zadevah, ki vključujejo kolizijo zakonov, urejajo določbe Uredbe Sveta (EU) št. 1259/2010 z dne 20. decembra 2010 o izvajanju okrepljenega sodelovanja na področju prava, ki se uporablja za razvezo zakonske zveze in prenehanje življenjske skupnosti (uredba Rim III). Zato se uporablja pravo, opredeljeno na podlagi uredbe Rim III, ne glede na to, ali gre za pravo sodelujoče države članice.

Ta spletna stran je del portala [Your Europe](#) (Tvoja Evropa).

Veseli bomo vaših [povratnih informacij](#) o uporabnosti predloženih informacij.

■ Zadnja posodobitev: 23/01/2026

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.